

נושא העבודה

דיני גירושין

תאריך: 30.12.15

העבודה מוגשת בחסות העמותה של נוער שוחר משפט עברי

הקדמה אישית :

הנושא שבחרתי לעסוק בו הוא דיני גירושין. נושא זה מאוד קרוב אליי מכיוון שרבים מן הסובבים אותי חוו לאחרונה את תהליך הגירושין, ובתור אחת שלא בקיאה בנושא זה, שאלתי את עצמי שאלות רבות על כך. לדוגמא, איך מתנהל תהליך הגירושין, האם מאפשרים לכל זוג להתגרש, האם צריך ששני בני הזוג יסכימו לתהליך זה או שניתן להסתפק בהסכמה חד צדדית-של בן זוג אחד בלבד, האם יש מקום מסוים שבו מתגרשים,

האם צריך לקבל אישור מסוים, האם יש חוקים מסוימים לכתיבת הגט, וועוד שאלות רבות. רציתי לדעת מהו למעשה תהליך הגירושין, כיצד אני, ילדה בת 18 יכולה להפיק מנושא זה תועלת לחיי האישיים ולטיפוח הקריירה שלי בתחום המשפטים. לדעתי נושא זה חשוב, ויכול לעניין כל אחד ואחת מאיתנו, בשל העובדה כי כיום זוגות רבים מתגרשים ותהליך זה נעשה נפוץ כיום מאשר בעבר. לסיום, אני מקווה שקריאת העבודה תהייה מהנה ומעניינת גם עבורכם, אשר גם אתם הקוראים תלמדו ותגלו דברים חדשים, כמו שאני גיליתי במהלך כתיבת העבודה הזו.

תוכן עניינים:

פרק ראשון	מבוא	עמוד 4
-----------	------	--------

פרק שני	הגירושין במשפט העברי	עמוד 5
פרק שלישי	הגירושין במשפט הישראלי	עמוד 10
פרק רביעי	השוואה בין המשפט העברי לבין המשפט הישראלי	עמוד 16
ביבליוגרפיה		עמוד 20

מבוא :

הנושא שנבחר עבורי לעשיית עבודת המחקר במגמת משפטים הוא דיני הגירושין.

לדעתי נושא זה חשוב ומעניין מאוד, כיום לצערי נושא זה נוגע כבר כמעט בכל אחד ואחת מאיתנו, לאור העובדה שאחוז המתגרשים כיום גבוה יותר מבעבר. בנוסף, נושא זה לצערי נהייה קרוב אליי גם, בגלל שרבים מהאנשים הסובבים אותי, כגון דודים, חברים, עברו את התהליך הארוך והקשה הזה. לכן שמחתי לחקור ולהבין לעומק את עניין הגירושין, ומצבים מסוימים בעניין זה.

במהלך קריאת העבודה שלי, הקורא יוכל להיחשף לשאלות רבות אשר נענו עליהן במהלך העבודה. השאלה העיקרית בה עסקתי במהלך כתיבת עבודת המחקר שלי היא, גירושין לפי הדין היהודי ולפי הדין הישראלי. כלומר, מה נידרש בכל אחד מבתי המשפט בכדי להתגרש.

בשאלות נוספות היכולות לעלות בעבודתי הן: מי מקבל גט, אילו חוקים חייבים להיעשות בכתיבת הגט, מי הם סרבני גט, וכיצד ניתן "לגבור" עליהם, מהם התנאים ההכרחיים בעת כתיבת הגט. ועוד..

במהלך עשיית העבודה נעזרתי בעיקר באתרים שונים באינטרנט, מציאת החוקים, פסקי דין, ועוד מידע רחב יותר.

לסיכום, מעשיית העבודה למדתי בעיקר כי בעבר המשפט העברי והמשפט הישראלי בנושא הגירושין היה שונה. אך כיום מצב זה השתנה, וכי המשפט העברי והמשפט הישראלי מאוד דומים זה לזה, ויאפשרו לכל זוג שרוצה להתגרש, להתרגש. בנוסף גם למדתי מי הם סרבני הגט, ואילו חוקים משמשים כנגדם, ופועלים למען רצונות האישה. בנוסף למדתי את שבעת השלבים אשר חייבים להיות בכדי שאישה תוכל להתגרש. לסיכום עשיית העבודה הייתה מעניינת מאוד עבורי ולמדתי דברים חדשים רבים אשר לא חשבתי עליהם מלפני כן.

המשפט עברי:

גירושין לפי הדין היהודי:

- על פי כללי הדין היהודי, חייבים להיות שבעה דברים על מנת שהאישה תתגרש והם,
- א. שהבעל יגרש את האישה רק מרצונו, "והיה אם לא תמצא חן בעיניו, וכתב לה ספר כריתות". מכאן שאינו מגרש אלא מרצונו ואם נתגרשה שלא מרצונו אינה מגורשת.
- ב. שיגרש בכתב, ולא בדרך אחרת,
- ג. שייתן הבעל או שלוחו את הגט לידה של האישה, ולא שתיקח אותו האישה.
- ד. שהגט יינתן לאישה או לשליחה, שנאמר: "ונתן בידה". שליחה יכול אף הוא לקבל את הגט, כי שליח הוא כמו השולח.
- ה. שייתן את הגט לאישה בפני עדים
- ו. שייתן את הגט לשם גירושין, ולא שייתן את הגט כאילו הוא שטר חוב או דבר אחר.
- ז. מדרבנן: שתקבל האישה את הגט מרצונה החופשי. תקנה זו היא אחת התקנות של רבנו גרשם מאור הגולה, שהטיל חרם שלא לגרש אישה בעל כורחה.

פרק ב: מהו גט?

תהליך הגירושין חייב להיעשות במעמד של שלושה דיינים המוסמכים לכך, ובנוכחות שני עדים כשרים. כתיבת הגט חייבת להיעשות כך: להיכתב על גבי קלף כשר ע"י סופר סת"ם

במעמד הדיינים. יש לכתוב גט חדש מיוחד לבני הזוג, ובו שמות הגבר והאישה במדויק, בציון מקום כתיבת הגט והתאריך שבו נכתב. גט, דרך תהליך זה מגרש הבעל את אשתו ומסיים את נישואיהם. הנוסח הנוכחי של הגט וכל הכללים הקשורים בו נקבעו בבבל בתקופת התלמוד. בתורה עצמה לא נזכרת כלל המילה גט, אלא, ספר הכריתות, וזאת ניתן לראות לפי הפסוק:

”כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבִעֲלָהּ, וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חַן בְּעֵינָיו - כִּי מִצָּא בָּהּ עֲרוֹת דָּבָר, וְכָתַב לָהּ” (דברים כ”ד, א’) (סֵפֶר כְּרִיתֵת וְנֹתֵן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ

לא ניתנת אפשרות לבית הדין להביא לסיום הנישואין של זוג את ללא מתן גט. הגט הוא אינו חוזה שנערך יחד ובשיתוף פעולה בין שני הצדדים, אלה הוא מעשה חד צדדי שנעשה על ידי הגבר בלבד. מיד לאחר סידור הגט, בית דין הרבני קובע כי בני הזוג מגורשים, וניתנת להם תעודת גירושין. בעת שהגבר מוסר את הגט לאישה חייבים להיות נוכחים שני עדים, וכן בית-הדין המסדר את הגירושין. בעת מסירת הגט אומר הגבר לאישה: ”הרי זה גטך, והתקבלי גטך זה, והרי את מגורשת בו ממני מעכשיו, ומותרת לכל אדם.”

גירושין לפי התורה:

לפי דברים כד' א' – ד נאמר כי:

”יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבִעֲלָהּ, וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חַן בְּעֵינָיו ... נֹתֵן לָךְ נַחְלָה.”

כלומר, משפט זה עוסק בעצם באדם שרוצה להחזיר את גרושתו לאחר שהיא נישאה לאחר. כשאדם לוקח לו אישה ומוצא בה פגם רציני אשר מהווה עילה לגירושין, הוא נותן לה גט, ובכך הוא "זורק" אותה מביתו(כלומר מתגרשים). לאחר מכן היא מתחתנת עם אדם אחר אך אם גם האדם האחר מוצא עילה לגירושין, בעלה הראשון לא יכול לקחת אותה חזרה לאישה. מכאן עולה השאלה מדוע הבעל הראשון לא יכול להינשא שוב לאשתו הראשונה?

המשפט העברי עונה על שאלה זו על פי ההלכה אומרת כי אסור להחזיר את הגרושה לאחר שנישאה לאחר והתגרשה ממנו.

העילות לגירושין:

בית הלל אומרים כ"י אפילו הקדיחה תבשילו" כלומר, אפילו אם יש פגם בניהול הבית, או בארוחה. זוהי עילה רצינית ומוצדקת לגירוש האישה על ידי הבעל דברי בית שמאי מנוגדים לדברי לבית הלל מגן על האישה – לדבריו אין עילה לבעל לגירוש, אלא רק במצב

של פריצות. כלומר, אדם יכול לגרש את אשתו רק כאשר "מצא בה ערוות דבר", כלומר, עניני מוסר, פריצות. צריך להיות פגם לפריצות. כאשר אישה מגורשת לפי דברי בית שמאי היא נחשבת לאישה "גמורה", כלומר אף אחד לא ייקח אותה ויתחתן איתה בשנית. גם אצל בית הלל לאישה גרושה יהיה קשה להתחתן שנית. אך בניגוד לבית הלל ובית שמאי, אצל רבי עקיבא, לאישה גרושה יש אפשרות להתחתן שוב. בית שמאי מגן על האישה - אין עילה אלא ממש פריצות. אישה גרושה בבית שמאי היא "גמורה", אף אחד לא ייקח אותה. גם אצל בית הלל לאישה גרושה יהיה קשה להתחתן שנית. אצל רבי עקיבא, אישה גרושה היא בסדר ויש לה אפשרות להתחתן שוב.

הגירושין בדין היהודי:

הגירושין בדין היהודי הם אינם בידי בית המשפט או בית הדין מתיר את קשר הנישואין, אלא הם הצדדים עצמם בלבד. לאחר תקנת רבינו גרשום לפני כאלף שנה, בכדי שיבצעו הגירושין יש צורך בהסכמת שני בני הזוג: בניגוד לשיטות משפט מערביות שונות אשר

עליהם כן להוכיח את הסיבה לגירושין, ועל הסיבה להיות מספקת מספיק את בית המשפט בכדי שהזוג באמת יתגרש. בדין היהודי, לא נדרשת אף הוכחה מצד בני הזוג לסיבת פירוק נישואיהם, וכי.רצונם של שני בני הזוג יחדיו להתגרש מספיק. בית הדין היהודי אינו כופה את הנישואין .

בית הדין יכול להמריץ את הצדדים להתגרש ולהביא את גירושם לסיום מהר ככל האפשר. אך מעשה זה עלול להיות קשה ומסובך במקרים מסוימים כמו , שהבעל אינו בחיים , שבעלה חלה במחלת רוח וכי הוא אינו מסוגל, לפי דין תורה, לגרש את האישה. אישה שכזאת היא נקראת עגונה, אלא אם כן הבעל הוא בבחינת "עתים שוטה עתים חלים", ובשעת שפיות נתן לה הגט.

הגירושין במשפט הישראלי:

מאמרו של פינחס שיפמן:

לפי מאמרו של פינחס שיפמן, הגירושין מנתקים את הקשר הזוגי אשר היה תקף בין בני הזוג, ופעולת הנישואין היא היא בעצם לגרום לכל אחד מבני הזוג לפעיל להבא לבדו.

אך, גם לאחר הגירושין נחשבים הצדדים כמו שהיו בעבר- לפני גירושיהם, כבעל ואישה. ההכרזה על הבאת הנישואין לסופם, מקורה, בדרך כלל, בפגם שנוצר בקשר. קיימים סוגים שונים של גירושין, ובניהם גם גירושין אזרחיים אשר הם קיימים אך ורק במקרים מיוחדים ומסוימים. הכוונה היא לנישואי תערובת או לבני זוג החברים בעדה דתית שאין לה בישראל בית דין מוכר. על אף שהדין הדתי בענייני גירושין בדרך כלל פועל לפי הדת- כלומר לפי הכתוב בתורה, אנו יכולים למצוא הסדר חילוני, בעניין הגירושין שמוגדר "מקרים מיוחדים". על בני זוג אלה חל חוק שיפוט בענייני התרת נישואין אך אלו מקרים מיוחדים בלבד. ולפי חוק זה יכול בית המשפט המחוזי לקבוע על גירושין אזרחיים, לאחר שהוקנתה לבית המשפט סמכות שיפוט על ידי נשיא בית המשפט העליון. בנוסף, חוק זה לא יתקיים כאשר שני בני הזוג בני הזוג מאותה עדה כלומר, שניהם יהודים, מוסלמים, דרוזים או בני אחת העדות הנוצריות המקיימות בישראל בית דין. מכאן שאם בני הזוג הם למשל, חברים בעדות נוצריות שונות, רק אז יבוא לידי ביטוי החוק החילוני, אשר מעניק הסכמה על שני הצדדים, להתיר את נישואיהם של בני הזוג על דרך של גירושין אזרחיים. קיימים גם מקרים בהם "מקרים רגילים" נהפכים ל"מקרים מיוחדים" כלומר, כששני בני הזוג יהודים וכי אחד מבני הזוג מתקשה להשיג גט בדרך הדתית.

סרבני גט, זהו מצב אשר גבר מסרב לתת לאשתו גט. הגבר משתמט מנתינת הגט לעיתים על ידי בריחה לחו"ל או על ידי סירוב עקשני. לפי דין תורה, חייב הגט להיות ברצונו של הבעל, אך קיימים מקרים בהם, מותר לכפות על הגבר דרך אמצעים שונים עד לנתינת הגט. לפי דין תורה מותר לכפות עליו באמצעים שונים ואפילו באמצעים גופניים. אך לפי חוק המדינה¹ באמצעי היחידי לכפייה הוא באמצעות מאסר.

¹ סעיף 6 של חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג— 1953

חקיקה:

לפי חוק שיפוט בתי דין רבניים- המתייחס למשפט הישראלי, (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953, אשר מטרתו קבוע את הסמכויות הניתנים לבתי הדין הרבניים בעניין הנישואין, והגירושין. החוק קובע כי רק לבית הדין הרבני יש את הסמכות לדון בענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל, אזרחי המדינה או תושביה. במקרה של גירושין יש לבית הדין סמכות רחבה יותר ויש לו את הסמכות לדון בעניינים אלו, אך בכפוף לתנאים הקבועים בחוק,

עד לחוק זה היה נהוג כי דיני הנישואין והגירושין היו שייכים להלכה היהודית אשר היא אינה חלק מן המשפט הישראלי. חוק זה נועד למעשה לעשות את הקשר בין בתי המשפט האזרחיים ובית הדין הרבני.

מרוץ הסמכויות, מאפיין בעיקר את דיני המשפחה בישראל. בעבר, לפני הקמת בית המשפט לענייני משפחה הגירושין היו בעיה קשה מאוד ומסובכת מהסיבה שהפרשה לא הייתה מרוכזת במקום אחד, אלה הסמכות התפצלה בין בית משפט השלום, בית המשפט המחוזי ובית הדין הרבני. אך לעומת זאת, כיום, ישנן 2 ערכאות אשר יכולות לדון בענייני משפחה – הערכאה החילונית, בית המשפט לענייני משפחה והערכאה הדתית – בית הדין הרבני לבית הדין הרבני. יש סמכות ייחודית על עניינים מרכזיים אשר מצויים בסמכות, וישנם עניינים המצויים בסמכותו הייחודית של בית המשפט לענייני משפחה. חייבים להתקיים ארבעה תנאים בכדי שתהייה סמכות ייחודית לבית הדין הרבני, והם: ענייני נישואין וגירושין, של יהודים, בישראל, אזרחי המדינה או תושביה.

פסקי דין:

בחרתי בשני פסקי דין עיקריים והם:
הפסק דין הראשון ידון בשאלה כיצד יותרו נישואיהם האזרחיים של בני הזוג.
העותרת היא פלונית כנגד בית הדין הרבני האזורי ת"א-יפו בית הדין הרבני הגדול
לערעורים ופלוני.

פלוגי ופלוניית הם יהודים, תושבי ישראל ואזרחיה. הם נישאו בנישואים אזרחיים בקפריסין. עם חזרתם לארץ ישראל הם נרשמו במרשם האוכלוסין כנישואים. בהמשך הם גם קיימו בארץ "טקס קידושין פרטי", בניהולו של רב רפורמי. אך לאחר כמה שנים הם החלו בהליכי פירוד. פלוגי פנה לבית הדין הרבני אזורי, וכי פסק הדין קבע שהצדדים לא נישואים. פלוניית ערערה לביה"ד הרבני הגדול. ולטענתה, יש להביא את הנישואין האזרחיים סיום ובכך נדרשת קביעה מוחלטת של שופט שיביא את הנישואין לסופם. ביה"ד הגדול קיבל את ערעורה של העותרת, וקבע, כי ביה"ד האזורי היה צריך להוסיף כי הוא מפר את הנישואין. כלומר שהצדדים פנויים. ואכן, ביה"ד האזורי פעל בהתאם, ולכן חל ביטול בעתירה לפסקי הדין של ביה"ד האזורי וביה"ד הרבני. עתירה זו מעוררת את הבעיה המשפטית של נישואין אזרחיים בין יהודים, תושבי הארץ ואזרחיה, אשר בהיותם אזרחי המדינה או תושביה נישאו מחוץ למדינה, אף שכשרים הם להינשא כדמו"י. פסק הדין בעתירה ניתן לאחר שניתן פסק דין משלים מאת ביה"ד הרבני הגדול, לבקשת בג"ץ, לאחר שניתנו תגובות הצדדים לפסק דין משלים זה ולאחר שהובאה עמדת היועץ המשפטי לממשלה.

לעומת פסק דין זה אשר ידון בעיקר בשאלת סמכותו של בית הדין הרבני לדון בעניינם של הצדדים.

פלוגי ופלוניית הם אזרחי ישראל שנשאו כדת משה וישראל ומנהלים במשך שנים, הליכי גירושין אזרחיים במקום מושבם בחו"ל. במקביל להליכים בחו"ל, הגיש פלוגי תביעת גירושין בבי"ד רבני אזורי בישראל. ביה"ד הרבני, קבע את סמכותו לדון בעניינם של הצדדים לפי סעיפים 2² ו-3³ לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין). בהמשך לנוכח

² עניני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה יהיו בשיפוטם היחודי של בתי דין רבניים
³ הוגשה לבית דין רבני תביעת גירושין בין יהודים, אם על ידי האשה ואם על ידי האיש, היא לבית דין רבני שיפוט יחודי בכל ענין הכרוך בתביעת הגירושין, לרבות מזונות לאשה ולילדי הזוג.

³ בלי לגרוע מסמכויות השיפוט לפי סעיף 1, לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעה לגירושין בין בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה, בהתקיים אחת מהזיקות האלה:
(1) מקום מושבו של הנתבע בישראל;

סירובה של העותרת לקבל את הגט קבע בית הדין הרבני כי יש להטיל על העותרת אמצעים שונים אשר יביאו אותה בסופו של דבר לקבלת הגט, בין האמצעים השונים צו עיכוב יציאה מן הארץ.

בג"ץ קיבל את העתירה ופסק: כי סעיף 1 לחוק שיפוט בתי דין רבניים מעניק לביה"ד הרבני בישראל, סמכות שיפוט ייחודית בענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה. בהמשך נקבע לפי סעיף 3 לחוק, כי תביעה במסגרת סעיף 1 יכולה לכלול עניינים הכרוכים בתביעת הגירושין.

בנוסף יש צורך בקשר למדינת ישראל, ואין להסתפק בקשר רופף שאינו מצביע על קשר ממשי בין הצדדים לבין ישראל. בנסיבות האלו של המקרה, העובדה כי מרכז חייה של העותרת הוא בדרום אפריקה יותר מ-25 שנה, נקבע כי סמכות ביה"ד לדון בגירושין של הצדדים נובעת אך מסעיף 4 לחוק. ההשלכה מסעיף זה נובעת כי לבית הדין אין סמכות לדון בפן האזרחי של הגירושין, אלא אך ורק בגירושין הדתיים. על-פי סעיף זה אין לבית הדין הרבני סמכות לדון בעניינים הנובעים מהגירושין, כלומר, מזונות האישה, וכל ענייני הרכוש. בהקשר זה נקבע גם, שהאפשרות לערוך גירושין דתיים בביה"ד בדרום אפריקה, אינה משפיעה על סמכותו הייחודית של בית הדין הרבני לדון בעניין הגירושין הדתיים של הצדדים. בכל הנוגע לצווי עיכוב היציאה מן הארץ שהטיל בית הדין הרבני על העותרת, נקבע כי ביה"ד רשאי להטיל צווי עיכוב יציאה מן הארץ

במסגרת סמכותו לפי סעיף 4⁴ לחוק שיפוט בתי דין רבניים. אם בית הדין הרבני לא פעל לפי חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין סעיף 4 לחוק, אלא פעל לפי סעיף 1 לחוק אשר הוא אינו מתאים לנסיבות האלו של המקרה, נקבע כי יש לבטל את צווי עיכוב היציאה שניתנו נגד העותרת. וכן, בטלים יתר ההחלטות שניתנו בענייני הצדדים על-ידי

(2) שני בני הזוג הם אזרחים ישראלים;

⁴ בלי לגרוע מסמכויות השיפוט לפי סעיף 1, לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעה לגירושין בין בני זוג יהודים שנישאו על פי דין תורה, בהתקיים אחת מהזיקות האלה:

(1) מקום מושבו של הנתבע בישראל;

(2) שני בני הזוג הם אזרחים ישראלים;

בית הדין הרבני ובית הדין הרבני הגדול בכל מה שאינו נוגע לגט הדתי בלבד. על בית הדין הרבני לדון בעניינם של הצדדים במסגרת סעיף 4א בלבד.

השוואה בין המשפט העברי לבין המשפט הישראלי:

לאורך כל קריאת העבודה אנו יכולנו למצוא דימיון רחב בין המשפט הישראלי לבין המשפט העברי. שני סוגי המשפט השונים הם בעצם דומים מאוד זה לזה, גם בחוקים וגם בנתינת הדין הסופי, ואפילו במקרים רבים המשפט הישראלי מפנה לעיתים רבות לבית הדין הרבני, בכך שניהם פועלים בשיתוף פעולה. לדוגמא, בעבר דיני הנישואין והגירושין היו שייכים להלכה היהודית אשר היא אינה חלק מן המשפט הישראלי. אך לאחר חקיקת

חוק מרוץ הסמכויות מקרה של גירושין יש לבית הדין סמכות רחבה יותר ויש לו את הסמכות לדון בעניינים אלו, אך בכפוף לתנאים הקבועים בחוק, חוק זה נועד למעשה לעשות את הקשר בין בתי המשפט האזרחיים ובית הדין הרבני.

חוק נוסף המשותף לשני בתי הדין, העברי והישראלי הוא חוק שיפוט בתי דין רבניים בעבר היה מקובל רק בהלכה היהודית, והיה קיים רק במשפט העברי, אך לאור חוק זה שנחקק בשנת תשי"ג-1953, חוק זה משותף גם למשפט הישראלי. דוגמא לחוק זה ניתן לראות בפסק דין השני שהובא בעמודים 13-14

לעיתים לא כל כך קל להתגרש, במיוחד כאשר הגבר מסרב לשחרר את אשתו מחיי הנישואין, ובכך מונע את החופש שלה, אותו הגבר נקרא סרבן גט. לפי המשפט הישראלי וגם לפי המשפט העברי, מותר לכפות על הבעל סרבן הגט, את נתינת הגט לאשתו דרך אמצעים שונים, ואף אמצעים גופניים. לסיכום, שני שיטות המשפט יפעלו באמצעים שונים ומרובים למען נתינת החופש לאישה.

בעבר, לפי חוקי התורה הגבר היה יוזם את הגירושין, אך בתקופת חז"ל, מצב זה השתנה בכך שגם האישה יכולה ליזום את תהליך הגירושין. במהלך השנים תהליך הגירושין השתנה וזאת בכדי להגן על מעמדה הכלכלי של האישה. נקבעו חוקים ותקנות שונים, לפי ההלכה הגירושין מתבצעים רק באמצעות שטר גט שאותו הבעל נותן לאישה ובו הוא מצהיר כי היא רשאית להינשא עם כל אחד שתירצה.

נספחים:

הכתבה הבאה עוסקת באחוזי העלייה של הגירושין בישראל, ובעלייה של 180% במתן סנקציות נגד סרבני הגט. הכתבה מאת אתר וואלה.

עלייה באחוז הגירושים : ירושלים השיאנית

יותר מ-11 אלף זוגות התגרשו ב-2013 - עלייה של 5.8%. ירושלים, בראש, שוהם וטירת הכרמל בתחתית. עלייה חדה בסנקציות על סרבני גט, וגם ירידה בגברים שביקשו לשאת אישה שנייה.

דו"ח סיכום פעילותם של בתי הדין הרבניים בשנת 2013, חושף עלייה בשיעור הגירושים לראשונה מזה זמן רב הצליחה. במדינת ישראל, לצד החמרה בסנקציות נגד סרבני הגט. ירושלים להוריד את תל-אביב למקום השני במספר הזוגות הרב ביותר שהתגרשו

על פי הנתונים שהוצגו בדו"ח עולה כי קיימת עליה של 5.8% במספר הזוגות שהתגרשו בשנת 2013 ביחס לשנה שעברה. השנה התגרשו 11,219 זוגות בעוד שב-2012 התגרשו בישראל 10,602 זוגות

ירושלים היא השיאנית במספר המתגרשים מבין ערי ישראל עם 733 זוגות שהתגרשו. לראשונה, הבירה מותירה את תל אביב מתחתיה עם 678 זוגות שהתגרשו. חיפה מחזיקה ב-502 זוגות שהתגרשו במקום ה-3 והורידה את ראשון לציון למקום הרביעי עם 492 זוגות. במרכז הרשימה ניצבת בני ברק ומודיעין עם 145 ו-149 זוגות שהתגרשו. במקומות האחרונים : שוהם וטירת הכרמל עם 41 ו-40 זוגות שהתגרשו

רק 58 גברים ביקשו לשאת אישה שנייה לעומת 73 בשנה שעברה. ב-2013 נפתחו בבתי הדין הרבניים 90,237 תיקים, לעומת 88,051 בשנה שעברה. נתוני הדו"ח מעידים על ירידה של 10 ימים במשך זמן הטיפול בסגירת תיק מרגע פתיחתו והזמן הממוצע לסגירת תיק עומד על 96 יום. במהלך השנה החולפת נפתחו 9,515 תיקים להסכמי גירושין, 4,373 ביקשו לברר את יהדותם, 3,569 תיקים לירושה ו-62 תיקים שעסקו באימוץ ילדים

עם זאת, בשנת 2013 נרשמה ירידה במספר הגיטין שהושגו לנשים שבעליהן נעלמו בארץ ובחו"ל. ב-2013 הצליחה היחידה המיוחדת של הנהלת בתי הדין הרבניים שעוסקת להשיג גט רק ל-159 נשים בעוד ב-2012 הושגו 163 גיטין לנשים במצב עגונות בהתרת

דומה. בבתי הדין הרבניים הסבירו כי הסיבה לכך נובעת בכך שהתיקים המטופלים התדלדלו והתייצבו למספרים נמוכים ביותר.

בשנה החולפת נרשמה עליה של 180% במתן סנקציות נגד סרבני הגט. בבתי הדין הציגו נתונים לפיהם ב-2013 ניתנו 168 פסקי דין לסנקציות נגד 46 סרבני גט לעומת 2012 בה ניתנו 60 פסקי דין כאלו. הסנקציות כוללות צו עיכוב יציאה מהארץ, מניעת ניהול חשבון בנק, מניעת רישיון נהיגה, מניעת מינוי למשרה ציבורית, מניעת תנאים מאסירים פליליים שהינם גם לסרבני גט. בנוסף, השנה ניתנו 19 צווי מאסר לסרבני גט, מונו 5 חברות חקירה פרטיות לאיתור סרבני גט בארץ ובחו"ל כאשר בשנה קודם לכן פעלו 3 חברות חקירה בלבד.

גורם המעורה בפרטי הדו"ח אמר כי הנתונים שהוצגו הם "בלוף". לדבריהם מתוך ה-90,237 התיקים שנפתחו יש בערך רק 7,000 תיקים שעוסקים בגירושים ודורשים עיון, תיקים עוסקים ברכוש ובמזונות וכל השאר? הם עניינים קטנים "חמש וחצי אלף ואזוטריים". אותו גורם מציין כדוגמא את "9,000 הזוגות שרק הביאו בפני בית הדין את "הסכם הגירושין לצורך אישור, הליך שלוקח חמש דקות בלבד

בארגון הרבנים "בית הלל" ברכו היום את בתי הדין הרבניים על השיפורים העולים מדו"ח הסיכום ויחד עם זאת מתחו עליהם ביקורת, "המציאות מוכיחה כי הדרך עוד ארוכה וכי ישנם כשלים רבים הדרושים תיקון.

בנוסף לכתבה, שהובאה בעמודים הקודמים 16-17, בתמונה הבאה אנו יכולים לראות כי גם בשנת 2014 אחוזי הגירושים בירושלים הם הגבוהים ביותר. מיד אחריה תל אביב, אחר כך חיפה, פתח תקווה, ורק 29 זוגות שמתגרשים שזהו המספר הנמוך ביותר הוא באזור.

נתוני גירושין לפי ערים לשנת 2014

רשימת ביבליוגרפיה:

חקיקה:

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953

מרוץ הסמכויות- אתר ויקיפדיה

פסיקה:

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953
סמכות מבחינה בין-לאומית בתביעה לגירושין (תיקון מס' 3) תשס"ה-2005

מאמרים:

מאמרו של פינחס שיפמן

משפט ישראלי:

"אישי"-האתר המשפטי לענייני משפחה וגירושין
אתר פסקי דין

משפט עברי:

אינציקלופדיה יהודית- גט, גירושין
אתר ערכים
אתר עיתים- הליך הגירושין
אתר דעת לימודי יהדות ורוח
נישואין וגירושין בתורה ובתלמוד
פרוייקט השו"ת המקוון- אוניברסיטת בר אילן

מקרא:

דברים כד' א' – ד

נספחים:

גוגל תמונות- גירושין

וואלה- ידות

”